

Vergaderjaar 1988–1989

21 151

Vervanging van de Wet Europese verkiezingen alsmede aanpassing van enige andere wetten in verband met de herziening van de Kieswet

B

Advies van de Raad van State

's-Gravenhage, 24 april 1989

Aan de Koningin

Bij Kabinetsmissive van 21 december 1988, nr. 103, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, mede namens de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt een voorstel van wet met memorie van toelichting tot vervanging van de Wet Europese verkiezingen alsmede aanpassing van enige andere wetten in verband met de herziening van de Kieswet.

1. Het wetsvoorstel voorziet onder meer in een vervanging van de Wet Europese verkiezingen (Stb. 1978, 652). De wijze waarop dit gebeurt, acht de Raad van State voor verbetering vatbaar. In hoofdstuk I van het wetsvoorstel wordt immers alleen het lichaam van de wet vervangen. Het wetsvoorstel bevat wel een afkondigings- en slotformulier, maar die hebben betrekking op alle hoofdstukken van het wetsvoorstel. De voorgestelde nieuwe Wet Europese verkiezingen zelf mist daardoor strikt genomen deze formulieren. Teneinde daarin te voorzien, verdient het naar het oordeel van het college de voorkeur het wetsvoorstel te beschouwen en te formuleren als een regeling als bedoeld in punt 123 en niet als een regeling als bedoeld in punt 122 van de Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek. Tevens ware te voorzien in intrekking van de

Nader rapport

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 9 mei 1989

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw Kabinet van 21 december 1988, nr. 103, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State, zijn advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 24 april 1989, bied ik U hierbij mede namens mijn ambtgenoot van Buitenlandse Zaken aan.

1. Dat de voorgestelde nieuwe Wet Europese verkiezingen geen eigen afkondigings- en slotformulier heeft, behoeft naar mijn mening geen bezwaar te ontmoeten. Essentieel is dat het wetsvoorstel, waarvan de nieuwe Wet Europese verkiezingen een onderdeel uitmaakt, wel van die formulieren is voorzien. Daarmee wordt aan de ter zake geldende voorschriften voldaan. Uit een oogpunt van behoorlijke wetgeving is het ook niet noodzakelijk de door de Raad van State bedoelde werkwijze te volgen, al zal dat in het algemeen wel het meest voor de hand liggen.

In het onderhavige geval zou een opzet als bedoeld in punt 123 van de Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek, ook minder juist zijn. De in het wetsvoorstel opgenomen wijzigingen van andere wetten vloeien niet voort uit de totstandkoming van

huidige Wet Europese verkiezingen, in een zelfstandige inwerkingtredingsbepaling en in een citeertitel die zich – anders dan het voorgestelde artikel 32 – onderscheidt van die van de huidige wet door de vermelding van het jaartal van het Staatsblad waarin de nieuwe wet zal worden geplaatst.

de nieuwe Wet Europese verkiezingen, maar uit de herziening van de Kieswet. Daarbij past niet deze wijzigingen onderdeel te doen zijn van de Wet Europese verkiezingen zelf.

In plaats van de voorgestelde opzet zouden wel twee andere mogelijkheden denkbaar zijn geweest, welke echter beide wegens de daaraan verbonden bezwaren niet zijn gekozen.

De eerste mogelijkheid is om ook de door de herziening van de Kieswet noodzakelijke veranderingen in de Wet Europese verkiezingen te formuleren als wijzigingen van de bestaande wet.

Dit zou echter in een groot aantal wijzigingen van afzonderlijke artikelen resulteren, hetgeen de overzichtelijkheid niet zou bevorderen. Een tweede mogelijkheid zou zijn de indiening van twee afzonderlijke wetsvoorstellen: één waarbij een nieuwe Wet Europese verkiezingen wordt voorgesteld en één waarin de wijzigingen van de overige wetten zijn opgenomen. Dit zou echter tot een onnodige verdeling van de aanpassingswetgeving over twee wetten leiden.

De gekozen opzet is dus als het meest doelmatig en tevens in overeenstemming met de eisen van behoorlijke wetgeving te beschouwen. Ik wijs er nog op dat deze opzet vergelijkbaar is met die welke destijds op overeenkomstige gronden gekozen is voor de wet van 4 februari 1981, Stb. 35, tot instelling van het ambt van Nationale ombudsman en wijziging van een aantal wetten.

Wel acht ik het bij nadere overweging juist het advies van de Raad van State in zoverre te volgen dat wordt voorzien in een uitdrukkelijke intrekking van de huidige Wet Europese verkiezingen. Met het oog hierop is het wetsvoorstel niet meer in twee afzonderlijke hoofdstukken ingedeeld en wordt in de aanhef van artikel I thans gesproken van het opnieuw vaststellen van de Wet Europese verkiezingen. In het voorgestelde artikel 32 van de nieuwe tekst van de Wet Europese verkiezingen wordt de huidige wet ingetrokken.

De suggestie van de Raad om de nieuwe wet van de huidige te onderscheiden door in de citeertitel het jaartal van het Staatsblad op te nemen waarin de nieuwe wet zal worden geplaatst, is niet gevolgd.

2. Voor enkele redactionele kanttekeningen moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage.

Het feit dat de nieuwe wet dezelfde naam draagt als de huidige wet behoeft er op zichzelf niet toe te leiden aan de naam van de nieuwe wet een jaartal toe te voegen. Ook bij de Kieswet is dat niet gedaan. Bij de Wet Europese verkiezingen geldt nog als bijkomend argument dat toevoeging van een jaartal het misverstand zou kunnen wekken dat de wet betrekking zou hebben op in dat jaar te houden verkiezingen.

2. De redactionele kanttekeningen van de Raad heb ik, behoudens op de twee hierna genoemde punten, verwerkt. Dit heeft geleid tot verschillende aanpassingen van de tekst van het wetsvoorstel en van de memorie van toelichting.

Het voorstel van de Raad om de aanhef van artikel III, onderdeel A, op overeenkomstige wijze te redigeren als de aanhef van artikel II, onderdeel A, is niet overgenomen. De leden van de artikelen in de gemeentewet zijn, anders dan die in de Provinciewet, niet genummerd, waardoor het niet mogelijk is eenzelfde aanhef te hanteren.

Nu in het voorstel van wet tot algehele herziening van de Kieswet, zoals het luidt na de daarin tot en met 25 april 1989 aangebrachte wijzigingen (Kamerstukken II 1988/89, 20 264, nr. 60), reeds de definitieve nummering van de artikelen, paragrafen en hoofdstukken is aangebracht, is van de gelegenheid gebruik gemaakt de in het onderhavige wetsvoorstel voorkomende aanhalingen van artikelen en hoofdstukken van de Kieswet alvast aan te passen. In verband daarmee kon het tweede lid van artikel VIII (thans artikel IX) worden geschrapt. Aan de opmerking van de Raad over die bepaling is daarom de grond komen te ontvallen.

In het wetsvoorstel is nog, onder vernummering van het oorspronkelijke artikel VIII tot artikel IX, een nieuw artikel VIII opgenomen. Dit nieuwe artikel bevat een wijziging van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665), die ertoe strekt dat die wet ten aanzien van de registraties van de kiesgerechtigheid buiten toepassing blijft.

In de nota naar aanleiding van het eindverslag van de Tweede Kamer bij het wetsvoorstel tot algehele herziening van de Kieswet was reeds vermeld dat aan deze wijziging

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat aan het vorenstaande aandacht zal zijn geschonken.

De Vice-President van de Raad van State,
W. Scholten

Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,
D. I. J. W. de Graaff-Nauta

Lijst van redactionele kanttekeningen, behorende bij het advies no. W04.88.0729 van de Raad van State van 24 april 1989.

– In het voorgestelde artikel 1 van de Wet Europese verkiezingen ware de Akte in overeenstemming met punt 33 van de Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek en anders dan in de huidige wet te definiëren als de Akte betreffende de rechtstreekse verkiezing van de leden van het Europese Parlement (Brussel, 20 september 1976, Trb. 1976, 175).

– In het voorgestelde artikel 15, eerste en derde lid, waren de woorden «het bepaalde in» te schrappen.

– In het voorgestelde artikel 17 ware tussen «schrapt» en «in de eerste plaats» in te voegen: van de lijst.

– De aanhef van artikel III, onderdeel A, ware op overeenkomstige wijze te redigeren als de aanhef van artikel II, onderdeel A.

– In artikel VIII, tweede lid ware «artikelen en hoofdstukken» te wijzigen in: artikelen, hoofdstukken en afdelingen.

– In de memorie van toelichting waren de passages betreffende de huidige artikelen 15, 19 en 25 van de Wet Europese verkiezingen onder te brengen bij de artikelsgewijze toelichting op respectievelijk de artikelen 14, 15 tot en met 17 en 19.